



tel: 599 420 109
 e-mail: tajemnik@ostrava-hrabova.cz
 http://www.ostrava-hrabova.cz/

Statutární město Ostrava Úřad městského obvodu Hrabová

Bažanova 4
 720 00 Ostrava – Hrabová

Vaše značka:
 ze dne: 28.5. 2020

Naše značka: 03130/2020/taj

9. června 2020

Vážený pane,

dne 28.5.2020 jsme obdrželi Vaši žádost o poskytnutí informace: „Omlouvám se, ze to nevím, ale prosím o informaci, kolik dnu dovolene ma starosta k dispozici během jednoho kalendarniho roku a kdo schvaluje starostovi dovolenou nad ramec naroku.“

Na tento dotaz odpovídáme stanoviskem **Mgr. Alice Urbánkové**, odbor dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstvo vnitra:

Podstatou odpovědi na otázky směřující do oblasti právní úpravy dovolené členů zastupitelstev je existující rozdíl (odlišnost) mezi výkonem veřejné funkce uvolněného člena zastupitelstva obce a pracovním poměrem. Výkon veřejné funkce nelze rozhodně zaměňovat nebo ztotožňovat s pracovními poměry...

Podstatou odpovědi na otázky směřující do oblasti právní úpravy dovolené členů zastupitelstev je existující rozdíl (odlišnost) mezi výkonem veřejné funkce uvolněného člena zastupitelstva obce a pracovním poměrem.

Výkon veřejné funkce nelze rozhodně zaměňovat nebo ztotožňovat s pracovními poměry, tj. takovými vztahy, které vznikají při výkonu závislé práce mezi zaměstnanci a zaměstnavateli. Výkon veřejné funkce uvolněného člena zastupitelstva obce nenaplnuje znaky závislé práce, neboť nejde o vztah zaměstnavatele a zaměstnance, neexistují vztahy nadřízenosti a podřízenosti, není vykonávána práce podle pokynů zaměstnavatele a jeho jménem, není stanoveno místo výkonu práce, není stanovena pracovní doba, ani doba odpočinku apod.

Z tohoto pohledu má dovolená uvolněného člena zastupitelstva obce obecně jiný charakter než dovolená zaměstnance v pracovním poměru a nelze ji zaměňovat nebo přirovnávat s dovolenou, na kterou má nárok zaměstnanec (např. zaměstnanec obce) podle části deváté zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění (dále jen zákoník práce).

NÁROK NA DOVOLENOU PODLE ZÁKONA O OBCÍCH

Pro uvolněné členy zastupitelstva obce je založen nárok na dovolenou v délce pěti týdnů za kalendářní rok v ustanovení § 79 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o obcích). Pokud funkční období netrvalo po dobu celého kalendářního roku, mají uvolnění členové zastupitelstva obce nárok na poměrnou část dovolené, která činí za každý i započatý kalendářní měsíc trvání výkonu funkce jednu dvanáctinu dovolené za kalendářní rok.

Na rozdíl od zaměstnanců v pracovním poměru pobírají po dobu čerpání dovolené uvolnění členové zastupitelstva obce měsíční odměnu ve stejné výši, jako je tomu v období, kdy dovolenou nečerpají.

Právní povaha funkce člena zastupitelstva obce je vymezena v ustanovení § 70 věta první zákona o obcích, podle něhož je funkce člena zastupitelstva obce veřejnou funkcí. Člen zastupitelstva obce není ve vztahu k obci, do jehož zastupitelstva byl zvolen, v pracovním nebo jiném obdobném poměru (nejde ani o služební poměr). Právní postavení člena zastupitelstva obce, jeho práva a povinnosti jsou následně upraveny v dalších ustanoveních zákona o obcích. Definice veřejné funkce (včetně demonstrativního výčtu veřejných funkcí) je popsána v ustanovení § 201 odst. 1 zákoníku práce.

Nutno podotknout, že na vztahy vyplývající z výkonu veřejné funkce se zákoník práce vztahuje, jen pokud to výslovně stanoví nebo pokud to stanoví zvláštní právní předpisy.

SCHVALOVÁNÍ NÁSTUPU NA DOVOLENOU

Ve smyslu uvedeného je třeba zdůraznit, že uvolněný člen zastupitelstva obce je ve výkonu veřejné funkce »nepřetržitě« po celé funkční období, které je podle Ústavy ČR čtyřleté (tj. 24 hodin denně, 365 dnů v roce). Nicméně právo na odpočinek, tj. na čerpání dovolené po dobu 5 týdnů v roce, uvolněnému členovi zastupitelstva zákon o obcích přiznává, byť právní úprava tohoto institutu je v tomto zákoně velmi stručná, bez podrobnějšího vymezení. V zákoně o obcích není ani stanoveno, kdo schvaluje nástup na dovolenou uvolněných členů zastupitelstva obce. I když se nabízí využití ustanovení § 103 odst. 4 písm. i) zákona o obcích, podle něhož starosta plní obdobné úkoly jako statutární orgán zaměstnavatele, aplikace ve vztahu schvalování nástupu na dovolenou je sporná, neboť starosta není ve vztahu k ostatním členům zastupitelstva jejich nadřízeným zaměstnavatelem. Zpravidla se tedy uvolnění členové zastupitelstva obce dohodnou navzájem, a to zejména s ohledem na zajištění vzájemné zastupitelnosti starosty a místostarosty, zajištění chodu obecního úřadu, ve vztahu k místním poměrům a zvyklostem apod.

Je třeba také zmínit »politický« aspekt nepřítomnosti uvolněného člena zastupitelstva (starosty či místostarosty) v době čerpání dovolené bez jakékoliv dohody. Starostu a místostarostu volí do funkcí zastupitelstvo obce, jemuž jsou tyto funkcionáři za svou činnost odpovědní. Pakliže by zastupitelstvo obce nebylo spokojeno s výkonem funkce těchto volených představitelů obce (například z důvodu »nezodpovědného« čerpání dovolené), obecně platí zásada možnosti odvolání z funkce, a to případně i bez udání důvodu.

K samotnému výkladu ustanovení § 103 odst. 4 písm. i) zákona o obcích podotýkáme, že starosta plní obdobné úkoly jako statutární orgán zaměstnavatele podle zvláštních právních předpisů vůči uvolněným členům zastupitelstva a tajemníkovi obecního úřadu, což ve vztahu k tajemníkovi znamená, že ho jmenuje a odvolává (se souhlasem ředitele krajského úřadu) a tajemník je odpovědný starostovi za plnění úkolů obecního úřadu.

Ve vztahu k uvolněným členům zastupitelstva je tato otázka poněkud složitější, neboť starosta nemůže být v nadřazeném postavení vůči uvolněným ani neuvolněným členům zastupitelstva obce, jak už bylo řečeno výše. Dalo by se v této souvislosti uvažovat pouze o organizačních záležitostech, které však nejsou zákonem o obcích blíže specifikovány.

Není tedy vyloučeno, aby například otázku schvalování služebních cest členů zastupitelstva obce, případně jiných organizačních záležitostí řešila rada obce, nebo aby zastupitelstvo svěřilo tyto úkoly starostovi.

S pozdravem



Ing. Jan Socha
tajemník ÚMOB
Hrabová

Statutární město Ostrava
Úřad městského obvodu
Hrabová

